

Jo Spain

Het experiment

Vertaald door Anna Livestro

DE FONTEIN

*Opgedragen aan Julie en Maureen, mijn grootmoeders.
En aan Kathleen, die ik helaas nooit heb ontmoet.*

Noot van de auteur

Dit is een fictief verhaal en daarom zijn alle overeenkomsten of gelijkenissen met echte personen, situaties of locaties puur toeval en onbedoeld. Hoewel ik onderzoek heb gedaan naar de behandeling van de ziekte van Alzheimer is de verwijzing in dit werk naar een mogelijke 'genezing' fictief en alleen bedoeld voor het dramatische effect.

Proloog

2014

Theo kleedt zich zo stilletjes mogelijk aan, als de dood dat hij Dani wakker maakt.

Hij laat een paar persoonlijke spullen achter in haar kamer. T-shirts waar zij tegenwoordig in slaapt. Reserve-boxershorts, een tandenborstel, al vindt ze het prima dat hij die van haar gebruikt. Een paar cd's. Zijn Jeff Buckley, waar ze de hele tijd naar luistert, ook al is hij zogenaamd de echte fan. Een van zijn studieboeken, een dik boek dat hij van kaft tot kaft hoort te kennen.

Al die dingen boeien hem totaal niet meer.

Hij werd vannacht wakker, volkomen zeker van wat hem te doen stond.

Maar nu hij zo kijkt naar Dani, terwijl ze slaapt, weet hij het even niet zo goed meer.

Ze ziet er vredig uit. Haar haar ligt in een waaier over het kussen van het eenpersoonsbed dat ze delen als hij blijft slapen. Ze heeft één hand onder haar wang geschoven, de andere als een kommetje om haar kin gevouwen. Ze krult zich altijd helemaal op als ze slaapt. Dat is een van de dingen die hij zo leuk aan haar vindt. Hij is een kop groter dan zij en kan haar hele lichaam omvatten als hij achter haar ligt. Hij vindt het fijn hoe haar haren dan tegen zijn kin kriebelen en hoe haar borst op- en neergaat onder zijn arm. Hij houdt van de geur van haar huid en van het feit dat haar lichaam altijd warm is, maar haar handen en voeten altijd ijskoud zijn.

Theo snakt naar Dani. Al sinds het moment dat hij haar voor het eerst ontmoette.

Hij moet in beweging blijven. Hij kan niet stil blijven staan,

mag zichzelf niet ompraten zodat hij deze volgende stappen toch niet zet.

Het licht van de lantaarnpalen op de binnenplaats van de universiteit valt de kamer binnen door de gordijnloze ramen, wat hem helpt zijn schoenen te vinden – één op de vloer, één onder het bed geschopt. Ze hadden haast gehad om de liefde te bedrijven; zij was een beetje aangeschoten en opgewonden, hij moest zijn gedachten op een laag pitje zetten om zich in haar te verliezen.

Hij had beloofd naar haar kapotte gordijnroede te kijken als de onderhoudsdienst niemand zou sturen. Niet dat hij nou zo handig is met gereedschap. Niet dat hij überhaupt handig is. Maar het leek hem wel mannelijk om dat voor te stellen. Op zijn twintigste had Theo toch zeker op zijn minst geleerd moeten hebben hoe hij een schroevendraaier moest gebruiken? Maar waarom zou hij. Hij was immers opgegroeid met iemand die altijd beschikbaar was om klusjes in huis uit te voeren.

Dani verroert zich en Theo moet de neiging weerstaan om weer bij haar in bed te kruipen, zijn armen om haar heen te slaan en te wachten tot ze wakker wordt.

Hij zou haar alles kunnen vertellen.

Maar dat zou betekenen dat hij haar in zijn crisis zou meesleuren en dat kan niet. Om allerlei redenen.

Gedeelde smart is geen halve smart. Het is gewoon op een ander afgeschoven smart. Dat zei zijn vader altijd.

Theo hoort de sterkste te zijn.

Hij is nu helemaal aangekleed en Dani is zachtjes gaan snurken, haar mond een beetje open.

Twintig is te jong om zó verliefd te zijn. Dat zeiden ze allebei. En toen zeiden ze dat het hun niks uitmaakte. Ze kunnen geen genoeg van elkaar krijgen. En zo is het nu al anderhalf jaar, vanaf het moment dat hun blikken elkaar voor het eerst vonden in de bar van de universiteit.

Hij gunt zichzelf nog dit ene: hij buigt zich over haar heen, muisstil, en ademt in terwijl zij uitademt. Haar adem ruikt nog steeds naar pepermunt, van de tandpasta die ze voor het slapen-

gaan heeft gebruikt, maar daaronder zit iets zoets. Cider. Haar minst favoriete drankje, maar het is nu eenmaal het enige dat ze zich kan veroorloven, en ze wil altijd per se zelf betalen. Hij zou champagne voor haar kunnen kopen, als de collegebar dat op voorraad zou hebben. Ze verdient het. Ze verdient van alles het beste. Maar het mag niet van Dani.

Hij kijkt haar nog een laatste keer aan en prent zich het beeld goed in. Haar lange bruine haar, haar donkere wenkbrauwen en wimpers, het kleine hobbelkje in haar neusbrug, haar jukbeenderen, het kuiltje in haar linkerwang, het kleine moedervlekje bij haar lippen.

Ik hou van je, Dani MacLochlainn, denkt hij.

Dan loopt Theo naar de deur. Met zijn hand op de deurknop aarzelt hij nog eens.

Daar is de angst weer, het gevoel dat dit misschien niet de beste oplossing is, ook al denkt hij dat het de enige oplossing is.

Zijn verstand neemt het over. Hij moet niet zo belachelijk emotioneel doen.

Hij draait de knop om.

Ze zal het uiteindelijk wel begrijpen, houdt hij zichzelf voor.

Hij trekt de deur zachtjes achter zich dicht.

Theo heeft geen idee dat het tien jaar zal duren voordat Dani hem weer ziet.

I

April 2023

St. Lawrence's Hospital, Dublin

Cecelia Vargas houdt van de uurtjes na middernacht.

Haar dienst begint om acht uur en de overdracht met de andere verpleegkundigen is altijd hectisch.

Dan zijn er nog de dingen die moeten gebeuren voordat de mensen gaan slapen: toiletbezoekjes en het schoonmaken van po's, het toedienen van medicijnen, patiënten overhalen om hun boeken weg te leggen of televisieprogramma's uit te zetten, of, soms, hun pogingen om weg te gaan te staken.

Maar na middernacht is er rust.

Niet dat die nooit onderbroken wordt.

Er zijn ongelukjes, er wordt gehuild; je moet zo nu en dan wel een handje vasthouden.

En dan zijn er nog de sterfgevallen.

Dat hoort erbij in de geriatrie.

Cecelia hoort de onregelmatige ademhaling al helemaal op de gang.

Haar schoenen piepen op de linoleumvloer terwijl ze haastig naar de zaal loopt.

Ze weet al van wie die ademhaling is.

Dessie had het de hele dag al zwaar.

Cecelia mag Dessie graag. Bij bijna alle anderen is hij vergeetachtig, maar als hij Cecelia ziet, begint hij meteen te flirten. Ze doet hem denken aan een meisje dat hij vroeger leuk vond, heeft hij weleens verteld. Steeds vaker denkt Dessie dat zij dat meisje ook echt is.

Hij zat vroeger in het leger. Op vredesmissies. Hij is over

de hele wereld gestationeerd geweest. Cecelia heeft alleen in Manilla gewoond en nu in Dublin. Maar ze zou graag gaan reizen en ze vindt het leuk als Dessie haar vertelt over Azië, een continent dat hij beter kent dan zij, terwijl zij er geboren is. Hij heeft er al meer van gezien dan zij waarschijnlijk ooit nog te zien gaat krijgen.

Ze komt de zaal binnen terwijl zijn ademhaling steeds moeizamer gaat.

Ze is pas zevenentwintig maar ze kan al zien wanneer er medisch ingegrepen moet worden en wanneer er alleen terminale zorg gegeven wordt.

Cecelia zet zich schrap. Dessie ligt in het bed bij het raam en de man naast hem zit rechtop. Hij kijkt Cecelia bezorgd aan.

Hij heet Jim en is meestal te ver heen om te weten waar of met wie hij is. Maar instinctief herkent hij de dood.

Hij wijst naar Dessie.

‘Ik weet het,’ zegt Cecelia zo geruststellend mogelijk. ‘Het komt goed. Ik zorg wel voor hem. Ga jij maar weer lekker slapen.’

Jim gaat liggen, onzeker maar bereid om zich te laten vertellen wat hij moet doen.

Cecelia staat naast Dessie. Die heeft zijn ogen gesloten en de morfine die hij eerder heeft gekregen laat hem slapen terwijl zijn lichaam doet wat het moet doen.

‘Ik ben er,’ zegt ze, in de hoop dat haar stem troost biedt. ‘Ik blijf bij je.’

Cecelia pakt zijn hand. Met haar andere hand maakt ze een kruisteken.

Ze fluistert de woorden van een weesgegroetje terwijl Dessie naar een betere wereld vertrekt.

Als ze het tijdstip van overlijden heeft genoteerd en op de bel heeft gedrukt om de verpleegkundige aan de balie te waarschuwen, legt Cecelia Dessies handen gekruist op zijn borst en trekt ze voorzichtig het laken over zijn gezicht.

Dessie heeft geen directe familie en zijn verre familieleden komen nooit op bezoek. Cecelia behandelt hem met dezelfde zorg en het respect als waarmee ze haar eigen opa zou behandelen.

Ze pakt zijn dossier en begint de details van zijn overlijden op te schrijven.

Dan ziet ze iets, iets wat haar steekt.

De andere verpleegkundige komt binnen en Cecelia wordt meegesleept door de routinematige taken die horen bij het van de afdeling halen van een overleden patiënt.

Pas de volgende ochtend heeft Cecelia tijd om na te denken over wat ze in Dessies dossier heeft zien staan.

Ze haalt haar jas en tas uit haar kluisje nadat ze de overdracht aan de dagdienst heeft gedaan.

Dan loopt ze naar het kantoor van meneer Rogan.

De arts zit aan zijn bureau dossiers door te nemen, altijd keurig gekleed in zijn driedelige pak.

Ze klopt zachtjes op de deur en wacht even tot hij opkijkt.

‘Zuster Vargas,’ zegt hij.

Hij staat zich erop voor dat hij al hun namen kent, maar hij heeft Cecelia nooit iets over zichzelf gevraagd. Hij weet niet dat ze haar hele leven al verpleegkundige wilde worden, of dat ze een van zeven kinderen is en bijna elke minuut van elke dag heimwee heeft, of dat ze in een eenkamerappartement woont omdat ze bijna elke cent die ze verdient naar Manilla stuurt.

Dessie wist al deze dingen over Cecelia.

Meneer Rogan kent alleen haar naam.

‘Wat kan ik voor u doen?’ zegt hij.

‘Een van mijn patiënten is vannacht overleden,’ zegt ze.

‘Ja, ik weet het. Arme ziel.’

Meneer Rogan knijpt zijn ogen tot spleetjes en bekijkt haar aandachtig.

Soms wordt het werk in de geriatrie het personeel te veel. Het meemaken van de eenzaamheid en isolatie waarmee de ouderdom zo wreed gepaard gaat, de hulpeloosheid, het moeten zien van het einde...

Cecelia weet dat hij zich afvraagt of ze er soms genoeg van heeft en om een overplaatsing komt vragen.

‘Ik zag iets in zijn dossier,’ zegt ze.

‘Namelijk?’

Cecelia aarzelt.

‘Hij gebruikte dezelfde medicatie als mijn andere patiënt, degene die een paar weken geleden is overleden. Kitty Sheridan.’

Meneer Rogan fronst.

‘En?’ zegt hij.

‘Ik... ik vroeg me alleen af of het medicijn er misschien iets mee te maken kon hebben. Ik weet dat het anders is en...’

‘De ziekte van uw patiënt van gisteravond was al behoorlijk gevorderd. We hebben ons best gedaan. Maar gezien zijn leeftijd... was zijn overlijden te verwachten.’

‘Ik weet het...’

‘Zijn medicatie doet niet ter zake.’

Cecelia woont al vijf jaar in Ierland en ze weet nog steeds niet wat ‘ter zake’ betekent.

Meneer Rogan kijkt haar nu ongeduldig aan. Cecelia weet niet wat ze nog meer moet zeggen.

Hoe moet ze haar vage vermoeden onder woorden brengen? Hij heeft gelijk. Dessie en Kitty zouden sowieso zijn gestorven. Het feit dat ze dezelfde medicatie gebruikten doet er niet toe.

En toch...

Cecelia's gevoel zegt haar dat er iets niet klopt. De verzorger in haar – de professional in haar – weet dat wanneer twee patiënten hetzelfde nieuwe medicijn krijgen en ze allebei op dezelfde manier overlijden, iemand deze vraag moet stellen.

Ze kijkt meneer Rogan aan. Zijn blik is mild gefrustreerd. Hij heeft haar zijn deskundige oor en zijn kostbare tijd geschonken en zij is tekortgeschoten.

Cecelia bijt op haar lip.

Want achter die blik ziet ze nog iets anders.

Een waarschuwing.

Maak de doos van Pandora niet open.

Ze huivert ervan.

‘Het zal wel niets zijn,’ zegt ze.

Nu glimlacht meneer Rogan.

‘Het is nooit niets,’ zegt hij warm. ‘Je moet altijd je zorgen

uiten. Zelfs als ze, zoals in dit geval, ongegrond zijn. Een fijne dag, zuster Vargas.'

Cecelia glimlacht terug.

Dat heeft ze geleerd. Als vrouw, als buitenlander, als persoon van kleur. Soms moet ze gewoon maar glimlachen.

Binnenkort zal ze haar zorgen opschrijven. Ze zal een e-mail sturen naar een ambtenaar van het ministerie van Volksgezondheid.

Maar ze weet niet dat ze, door naar haar leidinggevende te gaan, al een reeks gebeurtenissen in gang heeft gezet waar ze geen controle over heeft.

Cecelia weet dat er iets mis is.

Ze heeft een eed afgelegd. Geen schade berokkenen.

En ze wil weten of ze haar patiënten schade heeft berokkend met wat ze hun heeft toegediend.

DUBLIN DAILY

10 mei 2023

De politie doet onderzoek naar de toedracht van het dodelijke ongeluk gisteravond in het Royal Canal.

De hulpdiensten kwamen ter plaatse nadat iemand zag dat een auto van de weg af raakte en in het water terecht kwam.

Verschillende voorbijgangers sprongen in het kanaal om de bestuurder te redden, maar zonder resultaat.

Er werd een bergingsoperatie gestart en de bestuurder bleek overleden. De auto werd later uit het water gehaald.

Het slachtoffer is Cecelia Vargas, een zeventwintigjarige verpleegkundige uit het St. Lawrence's Hospital in Foxrock.

Mevrouw Vargas woonde reeds vijf jaar in Ierland. De Filipijnse ambassade heeft contact opgenomen met haar familie, en het ziekenhuis en het ministerie van Volksgezondheid hebben daarnaast hun medeleven betuigd.

Een vertegenwoordiger van St. Lawrence's zei vandaag dat mevrouw Vargas een gewaardeerd personeelslid was en erg geliefd bij haar collega's en patiënten.

De politie heeft nog geen officiële bevindingen bekendgemaakt, maar een bron heeft bevestigd dat het incident waarschijnlijk een tragisch ongeval was en dat het als een ongeluk zal worden geregistreerd.

2

September 2024

Voordat Dani MacLochlainn naar de universiteit rijdt, gaat ze naar het meer in de bergen bij Dublin.

Het is rustig. De septemberstilte. De school is weer begonnen, ouders hoeven hun kinderen niet meer elke dag bezig te houden.

Het meer, dat anders vaak druk is met dagjesmensen, is verlaten.

Dani staat aan de rand, vlak bij de rotsen waar het leven dat ze dacht te kennen zowel eindigde als opnieuw begon.

Ze kijkt uit over het water en denkt na over wat er onder het kalme oppervlak schuilgaat.

Ik weet niet of ik dit kan, zegt ze tegen zichzelf.

Maar terwijl ze dat denkt, weet ze dat ze het gaat doen.

Ze weet dat ze het kan.

Ze is altijd sterk geweest.

Het is alleen soms een beetje vermoeiend om altijd degene te zijn die zich wel redt.

Ze hurkt neer, raapt een kiezelsteen op en stopt die in haar zak.

Als gelukssteentje, zegt ze tegen zichzelf.

Het college was ooit een seminarie voor priesters.

Driehonderd jaar geleden begon de Orde van St. Edmund met het ontwerpen van haar imposante residentie aan de rand van het kleine marktstadje Rathlow in County Kildare, Ierland.

En minstens tweehonderd van die jaren bestond het landgoed alleen uit het hoofdgebouw en werd de rest van het land gebruikt voor landbouw. Het seminarie zelf was een indrukwekkend grijs, stenen gebouw van vier verdiepingen, gebouwd rondom een grote

binnenplaats. Die binnenplaats was beplant met jonge eiken die na verloop van tijd zouden uitgroeien tot de bomen waar het college bekend om stond.

Het seminarie leefde in harmonie met Rathlow. Hoewel het in veel opzichten zelfvoorzienend was – de jonge priesters verbouwden hun eigen groenten en fokten en slachtten hun eigen dieren – ontwikkelde zich een symbiotische manier van leven. De dorpsbewoners dreven handel met het seminarie en zochten er spirituele begeleiding. Het seminarie kocht alles wat het niet zelf kon verbouwen of maken van het dorp.

Toen het seminarie in 1905 een voltijds college werd, kwam er een bestuur van religieuze en lekenleden. Er verrezen nieuwe gebouwen op het terrein naast St. Edmunds, met moderne faciliteiten voor wetenschap, sport en technologie.

Op een kilometer of dertig buiten Dublin werd het eens zo landelijke college een onderwijsinstelling voor de elite. De vraag naar studieplaatsen leidde tot hogere collegegelden en de daaruit voortvloeiende financiële impuls leidde tot een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

St. Edmunds werd de meest gewilde universiteit in Ierland.

En het oorspronkelijke seminariegebouw, met uitzicht op de mooie binnenplaats, is nog steeds de plek waar elke student en docent wil wonen als ze er studeren of lesgeven.

Behalve Dani MacLochlainn.

Ze staat op dit moment voor een geïrriteerde vrouw in het kantoor van de administratie. Ze zet haar hakken bijna letterlijk in het zand.

‘Ik zeg niet dat ik niet dankbaar ben voor het aanbod,’ zegt Dani.

‘Je begrijpt toch zeker wel hoe gewild het westelijke gebouw is?’ antwoordt de vrouw. Dani gelooft dat ze Bridget heet, als ze mag afgaan op de ‘BRIDGETS BEKER’-mok op het bureau. De vrouw is in de veertig en ze is typisch zo’n mooie vrouw die er perfect uitziet vanaf het moment dat ze uit bed komt. In tegenstelling tot Dani, wier vest steeds van haar schouders glijdt en wier onlangs uitgroeide pony niet in haar paardenstaart blijft zitten, waardoor haar haar altijd slordig zit.

‘Ik weet dat het westelijke gebouw erg in trek is,’ zegt Dani. ‘Maar ik wil niet in hetzelfde gebouw zitten als mijn studenten. Ik wil ze niet de kans geven om de grenzen te vervagen.’

‘Het personeel zit op een heel andere verdieping. En de studenten hier weten dat buiten de lesuren ook echt buiten de lesuren is. Je hoeft je over hen geen zorgen te maken...’

‘Is er geen ruimte beschikbaar buiten het hoofdgebouw?’ Dani houdt voet bij stuk. ‘Zijn er geen nieuwe studio’s bij de gebouwen van sport- en bètawetenschappen?’

Bridget, of misschien gewoon de huidige gebruiker van Bridgets mok, kijkt weer naar haar computerscherm. Na een eindeloze minuut van ongemakkelijke stilte ziet ze iets waar ze blijkbaar van opveert.

‘Ik heb misschien een oplossing,’ zegt ze. ‘Het is wel nog steeds in het hoofdgebouw, maar dan aan de andere kant van de binnenplaats. De oostvleugel...’

‘Is dat niet waar de afdelingshoofden zitten?’

‘Ja. Het hoofd van Geesteswetenschappen woonde daar voor hij overleed en de ruimte is hard aan renovatie toe. We waren eigenlijk van plan om er wat werkklui heen te sturen...’

‘Ik neem het,’ zegt Dani.

Aan de binnenplaats zitten is niet ideaal, maar de oostvleugel trekt ze nog net.

‘Weet je het zeker?’ zegt Bridget. ‘Het is erg ouderwets. Hij liet ons nooit binnen voor het opknapwerk en ik heb even gekeken toen we zijn spullen eruit haalden...’

‘Echt, ik doe niet moeilijk,’ zegt Dani.

Zij en Bridget kijken elkaar aan en proberen allebei de ironie van die uitspraak te negeren.

Dani loopt het kantoor tevreden uit.

Ze was echt niet van plan om een appartement te accepteren in de westvleugel.

Ze weet best dat de junior docenten daar meestal verblijven. Op de verdieping boven de studenten. Dat weet ze al sinds ze hier zelf studeerde.

Maar nee. Ze zou het niet aankunnen om zo dicht bij haar oude kamer te zijn.

Ze is hier om haar werk te doen. Ze zou zich niet op dat werk kunnen concentreren als ze elke seconde aan het verleden wordt herinnerd.

Dani schrikt op als de bel van de universiteit begint te luiden. Ze was vergeten hoe hard die klinkt.

Haar hartslag vertraagt weer als de bel stopt.

De binnenplaats is vrijwel leeg. Een paar vroege vogels lopen over het diagonale pad en langs de randen van het grasveld. Het zijn voornamelijk professoren, docenten of mensen van de administratie, die over een paar dagen het operationele hart van de universiteit zullen vormen, als de colleges beginnen en de studenten aankomen.

Niemand merkt Dani op als ze naar de vleugel van het gebouw kijkt waar ze had kunnen verblijven.

Haar blik glijdt naar de tweede verdieping en dan naar het raam dat het dichtst bij de hoek is.

Dani rilt even voordat ze haar felblauwe rugzak weer op haar schouder hijst en het handvat van haar rolkoffer omhoog trekt.

Ze loopt naar de andere kant van de binnenplaats, naar de oostvleugel, waar ze zal wonen zolang ze lesgeeft aan St. Edmunds.

Haar oude alma mater, een plek waarvan ze had gezworen dat ze er nooit meer terug zou keren.

Het appartement is precies zo erg als Bridget had gezegd.

Dani gaat naar binnen en neemt even de tijd om haar nieuwe thuis te bekijken.

Het tapijt is bijna tot op de draad versleten, maar hier en daar is nog een stukje waaruit blijkt dat het ooit een afschuwelijke oranje met bruine kleur had. Er staat een oude, giftig ogende gasgaard als middelpunt in de zitkamer, onder een schoorsteenmantel vol donkere, zware ornamenten en een aftandse klok. Het behang komt rechtstreeks van de set van een horrorfilm uit de jaren zestig. En de verlichting is... Dani zet de schakelaar aan en

uit om er zeker van te zijn dat er geen dimmer is ingeschakeld. Nee. Het is hier echt zo donker.

Dani loopt de keuken in – een kombuis waar het zo'n troep is dat ze het aanrecht niet kan zien; dan naar de badkamer, in monsterlijk blauw, en de slaapkamer – gelukkig met een nieuw bed. Dat is dan nog iets om de bizarre kleur geel van de muren te compenseren.

Ze gaat terug naar de woonkamer om na te denken over de keuzes die ze in haar leven heeft gemaakt.

Er zijn positieve punten.

Er staat een mooi, robuust bureau in de hoek en de boekenkasten had Dani zelf kunnen uitkiezen.

Ze kan de administratie vragen om het Facilitair Bedrijf eens te laten kijken naar de verlichting en om een fatsoenlijk tapijt neer te leggen. Ze kan ze zelfs vragen of ze die gashaard weg willen halen – daarachter zit een open haard, net als in alle andere kamers in dit oude gebouw.

Ze loopt naar het raam. Sommige appartementen aan deze kant van de binnenplaats hebben een beperkt uitzicht vanwege de bomen. Dit appartement niet.

Dani kan helemaal naar haar oude kamer in de westvleugel kijken.

Ze doet de gordijnen dicht.

Ze trekt het niet om naar de plek te kijken waar haar hart in duizend stukjes werd gebroken.

Het is nazomer.

Het licht begint te vervagen als Dani voor de tweede keer die dag het kantoor van de administratie binnenkomt. Maar de hoge temperatuur houdt aan en ze heeft de trui die ze snel had aangetrokken niet bepaald nodig.

Bridget Armstrong, haar volledige naam, stelt zich deze keer netjes voor. Ze heeft haar jas aan, is tot in de puntjes gekleed en vertelt dat ze met vrienden uit eten gaat, waardoor ze een stuk meer openstaat voor Dani's verzoeken dan eerder op de dag.

'Dat is allemaal prima te regelen,' zegt ze. 'Sterker nog, het

Facilitair Bedrijf zal wel dolblij zijn dat ze het niet helemaal hoeven te renoveren.’

‘Bedankt. En sorry dat ik eerder zo ongemakkelijk deed. Ik denk dat ik gewoon nerveus ben om hier aan het werk te gaan. Het voelt alsof ik nog maar net weg ben.’

Bridget verzekert Dani dat dat volkomen normaal is en dat het allemaal helemaal goed komt, voordat ze aanbiedt om een keer samen een borrel te drinken en vervolgens afscheid neemt.

Dani, die inmiddels trek heeft, loopt naar de eetzaal. Een golf van nostalgie overvalt haar als ze binnenkomt. Het is nog precies zoals ze het zich herinnert, alsof de tijd heeft stilgestaan.

De muren zijn bekleed met houten lambrisering, de tafels zijn lang en in deze tijd van het jaar zijn er bijna geen eters.

Aan het einde van de zaal is een zelfbedieningsruimte met twee cateringdames.

Dani gaat voor een bord Irish stew. De cateringmedewerkster scheidt het eten op het bord alsof ze Dani’s natuurlijke slankheid als een persoonlijke belediging opvat.

‘Ik geef je ook een stuk appeltaart,’ zegt ze, zonder Dani’s toestemming te vragen. ‘Ze noemen het apple pie, de koks. Ze kunnen mijn rug op met hun “pie”. Al die Amerikaanse namen voor doodnormaal eten. Een taart is een taart.’

‘Zoals mijn moeder altijd zei over onze oude buurvrouw,’ merkt Dani droogjes op. De cateringdame barst in lachen uit en doet er dan een extra dot slagroom bij.

Zorg altijd dat je vrienden bent met de bediening en de secretaresses. Dat zei Dani’s moeder ook altijd.

Dani gaat helemaal aan het eind van een van de personeelstafels zitten. Ze kijkt naar een paar van de andere eters om te zien of ze iemand herkent. De meesten zitten alleen, net als zij. Ze wisselt beleefde blikken met een paar van hen en haalt dan een boek uit haar tas. Ze is zich aan het verdiepen in het Habsburgse rijk, maar ze kan zich er niet toe zetten om dat te doen aan de hand van saaie teksten, dus leest ze een biografie over keizerin Sisi. Wat ook gewoon een prima bron is.

Dani is bezig met haar appeltaart en Sisi’s haarverzorgings-

routine als ze per ongeluk haar flesje water omstoot. De dop zit los en het water stroomt over de tafel en op Dani's spijkerbroek.

Ze begint het droog te deppen met haar servet als een man die verderop aan tafel zat naar haar toe komt. Hij is knap, met zandblond haar, een mooi kleurtje en kuiltjes in zijn wangen.

Hij biedt haar extra servetten aan.

'Dank je wel,' zegt ze.

'Ik ben ook weleens die sukkel geweest,' antwoordt hij. 'Met mijn neus in een boek en dan gevaarlijke dingen doen met een losse dop op mijn fles.'

Dani lacht.

'Colm Ahern,' zegt hij en steekt zijn hand uit.

Dani schudt die.

'Dani MacLochlainn.'

'Ben je nieuw?' vraagt hij.

'Gloednieuw.'

'Ik dacht al dat ik je nog niet eerder had gezien. Ik kan goed gezichten onthouden, maar ik ben slecht in namen. Bij welke faculteit werk je?'

'Geschiedenis. En jij?'

'Bij de School of Medical Research. Ik ben geen docent. Ik ben aan het promoveren en geef alleen wat werkgroepen.'

Dani voelt zich gespannen als hij zijn faculteit noemt, maar ze probeert dat niet te laten merken.

'Dus jij bent zo'n genie dat ons allemaal gaat helpen om eeuwig te leven,' zegt ze.

Colm trekt verbaasd een wenkbrauw op.

'Dat zou ik niet zeggen. Ik ben zo'n genie dat jullie allemaal tijdelijk probeert te genezen.'

'Indrukwekkend,' zegt Dani. 'Als geschiedenisdocent heb ik letterlijk niets nieuws te bieden.'

Colm lacht.

'Ik ga koffie halen,' zegt hij. 'Kan ik ook iets voor jou meenemen?'

Dani denkt even na, maar schudt haar hoofd.

'Het is een beetje laat voor mij en koffie. Ik ben van plan om vroeg naar bed te gaan.'

‘Op je eerste avond? Is dat niet een beetje...’

‘Zielig. Ik weet het.’

‘De bar is open,’ oppert hij.

Dani glimlacht. Dat is precies het zetje dat ze nodig heeft.

Als ze de eetzaal uit lopen slaat Dani rechts af. Colm lijkt verbaasd.

‘Heb je een soort alcoholradar, of zo?’ vraagt hij.

‘Ik heb hier tien jaar geleden gestudeerd.’

‘Echt? Wat gek dat onze paden elkaar toen niet hebben gekruist.’

‘Dus jij studeerde hier ook?’

‘Nee. Ik heb alleen een semester stage gelopen bij de School of Medical Research. Ik was niet slim genoeg om via de voordeur bij St. Edmunds binnen te komen.’

‘Je bent hier anders wel aan het promoveren. Dan ben je slim genoeg.’

‘Slim genoeg,’ lacht Colm. ‘Daar doe ik het voor.’

Dani glimlacht weer. Ze heeft het gevoel dat ze Colm Ahern wel mag.

Er zijn misschien nog niet veel mensen op de campus, maar van degenen die er zijn, zit het merendeel in de bar.

‘Zo Iers,’ merkt Dani op.

‘Wat drink je?’ vraagt Colm.

‘Een G&T.’

Dani loopt naar een tafel bij het raam. Nu de avond echt is gevallen zijn de lampen aangegaan. Het barpersoneel heeft de grote open haard in de hoek aangestoken en er zitten al een paar senior docenten omheen, van wie er twee whisky drinken en heftig discussiëren op een manier die iedereen om hen heen duidelijk maakt dat dit debat al jaren gaande is.

De bar is altijd de enige plek geweest waar personeel en studenten zonder merkbare scheidslijn met elkaar omgaan, maar net als elders op St. Edmunds heeft iedereen er zijn eigen plekje. De beste plekken bij de open haard en de ramen zijn voor de

docenten; de studenten hebben de duizelingwekkende hoge tafels en barkrukken.

Dani is net gaan zitten en kijkt naar het bos achter de universiteit als een vrouw aan de tafel achter haar gaat zitten. Haar stoel stoot tegen die van Dani aan als ze hem naar achteren schuift.

‘O, sorry,’ zegt ze met een Amerikaans accent.

‘Geeft niet,’ antwoordt Dani.

Ze besluit de koe bij de horens te vatten en nog een vriendin te maken.

‘Ik ben Dani MacLochlainn. Geschiedenisfaculteit.’

De vrouw schudt haar hand.

‘Sharona Davies.’

Dani wacht, maar Sharona zegt verder niets en nadat ze elkaar de hand hebben geschud, glimlacht ze beleefd en draait zich weer om naar haar eigen tafel.

Dani kijkt verbaasd naar haar achterhoofd.

Colm komt terug. Hij knikt naar Sharona alsof hij haar kent, voordat hij een vissekom vol G&T voor Dani neerzet. Hij gaat tegenover haar zitten.

‘Waar hebben ze je ondergebracht?’ vraagt hij.

‘In de oostvleugel. Ik zit in een appartement dat net is vrijgekomen. Het hoofd van de faculteit Geesteswetenschappen zat er eerst in.’

‘Hadden ze dan niets in de westvleugel?’

Dani haalt haar schouders op.

‘Woon jij ook op de campus?’ vraagt ze hem.

‘Ik heb een appartement bij de School of Medical Research,’ zegt hij. ‘Dat hoort erbij, want dan voelen ze zich minder schuldig over het feit dat ze me zo slecht betalen voor die werkgroepen.’

‘Ah. Dus dat doen ze nog steeds.’

Colm heft zijn Guinness op en met een berustende blik neemt hij een slok.

‘Ik rond mijn proefschrift dit jaar af. En dan word ik een loonslaaf in de commerciële sector.’

‘Wil je niet in de academische wereld blijven?’

‘Ik zou graag eens iets anders eten dan bonen.’

Ze lachen allebei.

‘Hoe oud ben je? Dertig?’ zegt hij. ‘Dan ben je even oud als ik. Best indrukwekkend om nu al les te geven.’

‘Het is wel iets anders dan medisch onderzoek,’ zegt ze. ‘Ik heb mijn bachelor en master gedaan en gaf tijdens mijn promotie-onderzoek ook al les. Maar ik ben maar gewoon een junior docent, hoor. Geloof me, we worden niet heel anders behandeld dan mensen die de werkgroepen doen.’

‘Maar toch. Een hele prestatie.’

Dani haalt haar schouders op. ‘Waar kom je vandaan?’

‘Galway. En jij?’

‘Ik kom uit Dublin.’

‘Je hebt anders geen Dublin-accent,’ zegt hij.

‘Jawel. Ik heb alleen geen zwaar noordelijk of chic zuidelijk accent. En trouwens, jij hebt al helemaal geen accent.’

‘Onzin. Ik ben een echte plattelandsjongen. Galway was voor mij een metropool. En, wat geef je? Binnen de geschiedenis, bedoel ik?’

‘Europa, midden negentiende eeuw. Politiek en aristocraten.’

‘Ah. Moderne geschiedenis.’

Dani moet alweer lachen. De geschiedenisopleiding aan St. Edmunds begint in de vroegchristelijke periode in Ierland, rond 400 na Christus. De negentiende-eeuwse module is al decennialang een verademing voor studenten. Om nog maar te zwijgen van de excursies naar Versailles en Schönbrunn, die een stuk leuker zijn dan de dagen op het koude Ierse platteland waar ze de vroege kloostertorens bespreken.

Colm kijkt op. Er is net iemand de bar binnengekomen die zijn aandacht trekt. Dani zit met haar rug naar de deur, dus ze ziet niet wie het is, maar ze ziet wel dat het gezicht van haar metgezel oplicht.

‘Mag ik je even alleen laten?’ zegt hij. ‘De baas is net binnengekomen.’

‘Tuurlijk.’

Colm staat snel op. Dani wacht een paar seconden voordat ze zich omdraait om te zien wie Colm begroet.

Hij heeft zich bij twee nieuwkomers aan de bar gevoegd en even kan Dani alleen hun achterhoofd zien.

Tegelijkertijd voelt ze dat de vrouw op de stoel achter haar in beweging komt. Sharona Davies staat op en loopt naar de bar, waar een van de nieuwkomers zich omdraait en haar begroet.

Professor Declan Graham ziet er nog precies hetzelfde uit als tien jaar geleden.

Dezelfde bruine kleur, dezelfde ontspannen glimlach, dezelfde opvallend blauwe ogen.

Dani draait zich snel weer terug, voordat hij haar ziet.

Ze is er nog niet klaar voor om een gesprek met hem aan te gaan.

Ze neemt een flinke slok van haar drankje.

Dan pakt ze haar telefoon. Ze houdt hem schuin, alsof ze er iets op leest, en maakt snel een foto van de groep aan de bar.

Als ze daarmee klaar is, staat ze op en loopt weg.

Colm zal haar wel vreemd vinden, maar dat is van later zorg.

Buiten kijkt Dani naar de foto op haar telefoon.

Ze wist dat ze Declan zou zien. Ze wil hem zelfs graag zien.

Waarom voelt ze zich dan zo ongemakkelijk?

En dan staart ze nog wat intenser naar de foto.

Die andere man, degene die zich niet omdraaide.

Dani kijkt naar zijn achterhoofd. Het donkere, golvende haar. De brede schouders.

Hij komt haar bekend voor.

Waar kent ze hem van?

Misschien is hij iemand die ze kent, denkt ze, of misschien is hij gewoon de geest van iemand die ze zich herinnert.

Daar zal ze aan moeten wennen.

Ze vermoedt dat ze wel veel aan Theo Laurent zal denken, nu ze terug is op de plek waar hij haar in de steek liet.

Eerste druk mei 2026

Oorspronkelijke titel *The Trial*

Oorspronkelijke uitgever Quercus Editions Ltd, Londen

Copyright © 2024 Joanne Spain

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Anna Livestro

Omslagontwerp Studio Vonk & De Boer, naar een ontwerp van Andrew Smith

Omslagillustratie © Maggie Brodie/Arcangel

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 7718 7

ISBN e-book 978 90 261 7719 4

ISBN luisterboek 978 90 261 7720 0

NUR 305

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.